

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 132/2018-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. októbra 2018 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť obchodnej spoločnosti TJ ŠPORTVÝROBA Košice, s. r. o., Rastislavova 104, Košice, právne zastúpenej advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátska kancelária, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 790/1994 (vedenom aj pod sp. zn. 15 C 289/94) a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti TJ ŠPORTVÝROBA Košice, s. r. o., na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 790/1994 p o r u š e n é b o l i .

2. Obchodnej spoločnosti TJ ŠPORTVÝROBA Košice, s. r. o., priznáva finančné zadost'učinenie v sume 3 500 € (slovom tritisícpäťsto eur), ktoré jej je Okresný súd Košice I p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Obchodnej spoločnosti TJ ŠPORTVÝROBA Košice, s. r. o., priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 585,75 € (slovom päťstoosemdesiatpäť eur a sedemdesiatpäť centov), ktorú je Okresný súd Košice I p o v i n n ý vyplatiť na účet jej advokátky JUDr. Ivety Rajtákovovej, advokátska kancelária, Štúrova 20, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 132/2018-9 z 8. marca 2018 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie s'ťažnosť obchodnej spoločnosti TJ ŠPORTVÝROBA Košice, s. r. o. (ďalej aj „s'ťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 790/1994 [vedenom aj pod sp. zn. 15 C 289/94 (ďalej aj „napadnuté konanie“)].

2. Z obsahu sťažnosti predovšetkým vyplynulo:

«... 1. Na Okresnom súde Košice I sa vedie pod sp. zn. 15C/790/1994 konanie, v ktorom sa žalobcovia, pôvodne žalobou podanou dňa 12. 5. 1994 domáhali odstránenia stavby vo vlastníctve žalovanej v 1. rade. V priebehu konania žalobcovia upravili svoj návrh tak, že v prípade, že odstránenie stavby nie je účelné, žiadajú zriadiť vecné bremeno na ich ťarchu v prospech žalovanej v 1. rade. V priebehu konania žalovaná v 1. rade previedla nehnuteľnosti, ktorých sa konanie týka kúpnyimi zmluvami na sťažovateľku. Žalobcovia v súvislosti s tým, zmenili návrh a dožadujú sa zriadenia vecného bremena na svoju ťarchu v prospech žalovanej v 1. rade, žalovaného v 2. rade - a žalovanej v 3. rade - sťažovateľky. Súd pripustil zmenu návrhu a sťažovateľka je účastníčkou konania (teraz stranou sporu) v predmetnom konaní od 17. 6. 2004.

... Porušenie práva žalovanej v 1. rade na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I v konaní sp. zn. 15C/790/1994 už bolo predmetom konania pred ústavným súdom. Ústavný súd svojim nálezhom sp. zn. II. ÚS 284/08 zo dňa 27. 11. 2018 (dňa 27. novembra 2008, pozn.) rozhodol tak, že namietané práva žalovanej v 2. rade porušené boli a priznal jej finančné zadosťučinenie v sume 80 000 Sk a náhradu trov konania.

... Napriek uvedenému, konanie, ktoré začalo v roku 1994 nie je ani po 23,5 roku od jeho začatia a ani po 9 rokoch od vydania označeného nálezu ústavného súdu právoplatne skončené.

... Už v náleze sp. zn. II. ÚS/284/08 zo dňa 27. 11. 2008 ústavný súd skonštatoval:

„Z dosiaľ vykonaných úkonov okresného súdu vyplýva, že okresný súd bol v spore v podstate nečinný. Nečinnosť okresného súdu charakterizuje konanie vedené pod sp. zn. 15 C 790/1994 ako celok, a preto ústavný súd nepovažuje za potrebné hodnotiť jeho sporadické úkony (nariadenie pojednávania po 6 rokoch, nariadenie znaleckého dokazovania po viac ako 10 rokoch atď.).“

... Napriek uvedenému konštatovaniu ústavného súdu konanie nie je ani po viac ako 9 rokoch od vydania nálezu ústavného súdu obsahujúce toto hodnotenie ústavného súdu právoplatne skončené.

V konaní trvajúcim viac než 23,5 roka, v ktorom je sťažovateľka účastníčkou konania (stranou sporu) bol vynesенý jediný prvostupňový rozsudok. Znalecké dokazovanie, bez ktorého celkom zjavne nebolo možné vo veci rozhodnúť, bolo nariadené 26. 4. 2016, teda po takmer 22 rokoch od začatia konania. Pre sťažovateľku je pritom rozhodnutie v predmetnej veci doslova existenčnou záležitosťou, keďže sa týka otázok, či sťažovateľka bude súdom zaviazaná na úhradu náhrady za zriadenie vecného bremena, ktoré so zreteľom na skutočnosť, že sa nehnuteľnosti nachádzajú v centre Košíc, môže mať pre sťažovateľku likvidačný charakter.

... Sťažovateľka na základe vyššie uvedených skutočností považuje za preukázané, že v súlade s tretím hodnotiacim kritériom „postup súdu“, došlo k prieťahom v konaní z dôvodov, ktoré sú na strane Okresného súdu Košice I, a preto považuje túto ústavnú sťažnosť za dôvodnú.

... Sťažovateľka považuje za primerané, aby jej bolo v tejto veci priznané finančné zadosťučinenie.

... Sťažovateľka je presvedčená, že doba, ktorá uplynula od začiatku konania až doposiaľ, teda doba viac než 23 rokov, z čoho je sťažovateľka účastníčkou konania 13 rokov, je neprimerane dlhá, ničím neospravedliteľná a nezdôvodniteľná a v podstatnej miere ju spôsobil Okresný súd Košice I svojím postupom.

... Postupom Okresného súdu Košice I bolo porušené právo zakotvené v článku 6 ods. 1 vety prvej Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd a právo zakotvené v článku 48 ods. 2 Ústavy SR.

... S prihliadnutím na to, že to bol práve okresný súd, orgán, ktorého úlohou je ochrana zákonnosti a zmyslom činnosti ktorého je postupovať v súdnom konaní tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná, je dôsledok - pocit márnosti snahy dovolať sa spravodlivosti, ktorý sťažovateľka nezvratne nadobudla, neospravedliteľný.

... sťažovateľka [považuje, pozn.] za potrebné, aby ústavný súd SR prihliadol na význam sporu v posudzovanom konaní vo zvýšenej miere a aby táto skutočnosť ovplyvnila priznanie finančného zadosťučinenia v plne požadovanej výške.

... Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti sťažovateľka žiada priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 8 000 Eur.

... Z vyššie uvedených dôvodov sťažovateľka navrhuje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky... po prerokovaní veci rozhodol týmto nálezom:

Právo sťažovateľky TJ ŠPORTVÝROBA KOŠICE, s. r. o.

- na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakotvené v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky,

- na prejednanie veci v primeranej lehote zakotvené v článku 6 ods. 1 vety prvej Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, bolo postupom Okresného súdu Košice I vo veci sp. zn. 15C/790/1994 porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Okresnému súdu Košice I pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľov.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Okresnému súdu Košice I, aby konal vo veci sp. zn. 15C/790/1994 bez prietáhov.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľke finančné zadosťučinenie vo výške 10 000 Eur.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľke všetky trovy tohto konania.»

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom, listom sp. zn. 1 SprV 220/2018 zo 4. apríla 2018 a právna zástupkyňa sťažovateľky stanoviskom k vyjadreniu okresného súdu z 23. apríla 2018.

3.1 Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedol chronológiu úkonov vykonaných v danej veci a taktiež tieto relevantné skutočnosti:

„... Konanie vo veci sp. zn. 15C/790/1994 sa začalo 3.10.1994. Sťažovateľ v konaní vystupuje na procesnej strane žalovaného. Predmetom konania je žaloba o odstránenie neoprávnenej stavby.

... Vo veci sp. zn. 15C/790/94 už Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol, že práva účastníkov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov boli porušené (nález ÚS SR III. ÚS 325/08-24 z 20.1.2009).

Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, tak predmetné konanie je po právnej aj faktickej stránke značne zložitú. Vyžiadalo si rozhodovanie o zmene žalobného návrhu, o pristúpení ďalších účastníkov do konania, vo veci bolo potrebné viackrát nariadiť znalecké dokazovanie. Na okresnom súde sa vedie viac sporov s totožným predmetom konania, preto z dôvodu hospodárnosti konania boli tieto spory za účelom nariadenia znaleckého dokazovania spájané na spoločné konanie a následne vylučované na samostatné konania.

Správanie účastníkov konania neovplyvnilo podstatným spôsobom dĺžku doterajšieho konania.

Samotný postup súdu v konaní po 23 rokoch trvania sporu ťažko hodnotiť a zdôvodňovať. Táto dĺžka konania je z hľadiska ústavnoprávneho neakceptovateľná.

Súhlasím, aby ústavný súd o sťažnosti rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania.“

3.2 Právna zástupkyňa sťažovateľky v reakcii na uvedené vyjadrenie predsedu okresného súdu v posudzovanom konaní zaujala toto stanovisko:

„... Na základe výzvy súdu oznamujem, že sťažovateľka súhlasí s tým, aby Ústavný súd Slovenskej republiky upustil od ústneho pojednávania.

... K vyjadreniu okresného súdu sťažovateľka zaujíma toto stanovisko:

Sťažovateľka sa stotožňuje s vyjadrením predsedu okresného súdu, že dĺžka konania je z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľná, a to bez ohľadu na to, že ona samotná je účastníčkou (stranou) konania 13 rokov a 9 mesiacov. Sťažovateľka poukazuje na to, že zo samotného stanoviska okresného súdu vyplýva, že v jeho činnosti dochádzalo k viacerým obdobiam nečinnosti. Takým je obdobie medzi vydaním uznesenia o pristúpení sťažovateľky do konania po vydaní uznesenia o nariadení znaleckého dokazovania a po podaní znaleckého posudku, vypracovanie ďalšieho znaleckého posudku a nariadením pojednávania na deň 3. 4. 2007. Ďalším obdobím nečinnosti je obdobie od 3. 4. 2007 do 16. 5. 2008 a následne, po zrušení rozsudku okresného súdu odvolacím súdom, od 29. 7. 2010, kedy bol spis vrátený okresnému súdu do 18. 5. 2012, kedy sa uskutočnilo ďalšie pojednávanie. Ďalším obdobím nečinnosti je obdobie od 8. 8. 2012 do 16. 11. 2015.

... *Obdobia nečinnosti okresného súdu sú vo veci trvajúcej od roku 1994 o to neakceptovateľnejšie, že tak, ako na to bolo poukázané už v sťažnosti, ústavný súd už svojim nálezhom II. ÚS 284/08 zo dňa 27. 11. 2008 nariadil okresnému súdu, konajúc o sťažnosti inej účastníčky konania, konať bez zbytočných prieťahov.*

... *Nemožno súhlasiť s názorom predsedu okresného súdu, že vec je právne i fakticky zložitá, keďže konanie o odstránenie neoprávnenej stavby je vecou patriacou k štandardnej agende súdov konajúcich v občianskom súdnom konaní (teraz civilnom sporovom konaní). K takejto agende nepochybne patrí aj konanie o zriadenie vecného bremena na základe zmenenej žaloby žalobcov.*

... *Vzhľadom na vyššie uvedené sťažovateľka navrhuje aby ústavný súd vyhovel jej sťažnosti v celom rozsahu.*“

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

5. Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu (ktorý si ústavný súd zapožičal) ústavný súd zistil takýto priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 15 C 790/1994, najmä v období, keď do konania vstúpila sťažovateľka:

Podanie žaloby o odstránenie neoprávnenej stavby žalobcami ,
, , , , ,
proti žalovanej . Dňa 3. októbra 1994 bola Obvodnému
súdu Košice doručená žaloba s prílohami...

Okresný súd uznesením č. k. 15 C 790/1994-12 z 27. júla 2000 pripustil do konania na strane žalovaného ďalšieho účastníka, a to . Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 22. augusta 2000...

Okresný súd uznesením na pojednávaní 1. apríla 2004 pripustil zmenu žaloby tak, že predmetom konania je eventuálne aj zriadenie vecného bremena za náhradu, a ďalším uznesením odročil pojednávanie na neurčito na účely štúdia spisu, zároveň uložil žalovanému v 1. rade predložiť kúpnu zmluvu a geometrický plán...

Okresný súd uznesením č. k. 15 C 790/1994-129 z 28. júla 2004 pripustil, aby do konania na strane žalovaných pristúpila sťažovateľka TJ ŠPORTVÝROBA Košice, s. r. o., ako žalovaná v 3. rade.

Žiadosť okresného súdu bola doručená zástupcovi žalobcov 18. augusta 2004.

Predloženie požadovaných listín zo strany zástupcu žalobcov bolo doručené okresnému súdu 2. septembra 2004.

Žiadosť okresného súdu bola doručená katastrálnemu úradu 29. novembra 2004.

Vyžiadanie spisu sp. zn. 3 S 66/99 z Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) z 21. októbra 2004.

Informácia z katastra nehnuteľností bola doručená okresnému súdu 7. decembra 2004.

Žiadosť o informáciu, resp. vydanie dodatočného uznesenia zo strany žalobcov bolo doručené okresnému súdu 13. mája 2005.

Okresný súd uznesením č. k. 15 C 289/1994-150 z 11. novembra 2004 spojil na spoločné konanie na účely znaleckého dokazovania konania vedené pod sp. zn. 15 C 313/1994, 18 C 417/1994, 15 C 681/1994, 15 C 805/1994, 15 C 806/1994, 15 C 817/1994, 15 C 821/1994, 15 C 252/1994, 15 C 830/1994, ustanovil znalca z odboru geodézie a kartografie , a uložil zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 30. novembra 2001 (o zložení preddavku 16. decembra 2004).

Okresný súd uznesením sp. zn. 15 C 289/1994 z 22. júla 2005 zmenil uznesenie okresného súdu č. k. 15 C 289/1994-150 z 11. novembra 2004 tak, že výrok I doplnil o právne veci sp. zn. 15 C 258/1994, 15 C 789/1994, 15 C 790/1994, 15 C 820/1994,

doplnil predmet znaleckého dokazovania a predĺžil lehotu na vypracovanie znaleckého posudku do 30. septembra 2005.

Znalecký posudok č. 15/2005 bol vypracovaný 29. decembra 2005.

Okresný súd uznesením č. k. 15 C 289/1994-261 z 25. mája 2006 ustanovil znalkyňu z odboru stavebníctva, odvetvia oceňovania nehnuteľností a uložil lehotu 40 dní od doručenia na podanie znaleckého posudku.

Znalecký posudok č. 43/2006 bol vypracovaný 3. októbra 2006.

Doplnok č. 4 k znaleckému posudku č. 15/2005 bol vypracovaný 22. novembra 2007.

Okresný súd nariadil pojednávanie vo veci sp. zn. 15 C 790/1994 na 3. apríl 2007.

Podanie žalobcov – upresnenie okruhu účastníkov z 1. februára 2007 bolo doručené okresnému súdu 20. marca 2007.

Stanovisko mesta Košice bolo okresnému súdu doručené 29. marca 2007.

Okresný súd na pojednávaní 3. apríla 2007 vyhlásil uznesenie o odročení pojednávania na neurčito v súvislosti so spojením spisu s vecou sp. zn. 15 C 289/1994.

Vyjadrenie žalobcov a špecifikácia žalobného petitu boli doručené okresnému súdu 1. februára 2008.

Okresný súd 10. júla 2008 odročil pojednávanie na 11. august 2008.

Okresný súd na pojednávaní 11. augusta 2008 uznesením pripustil zmenu žaloby v zmysle podania žalobcov, dokazovanie vyhlásil za skončené a vyhlásil rozsudok. Rozsudkom okresného súdu č. k. 15 C 790/1994-243 z 11. augusta 2008 bolo konanie v časti žaloby týkajúcej sa žalobcov v 5., 6. a 7. rade zastavené, žaloba v časti týkajúcej sa žalobcov v 1. a 2. rade zamietnutá, vo vzťahu k žalovanej v 3. rade (sťažovateľke) bola žaloba zamietnutá v prevyšujúcej časti a v časti týkajúcej sa zvyšných žalobcov bolo rozhodnuté o zriadení časovo neobmedzeného vecného bremena, pričom žaloba v časti o náhradu za zriadenie vecného bremena sa vylúčila na samostatné konanie.

Predsedovi okresného súdu bola doručená žiadosť z 10. septembra 2008 o predĺženie lehoty na vyhotovenie súdneho rozhodnutia.

Predsedovi okresného súdu bola doručená žiadosť zo 6. októbra 2008 o predĺženie lehoty na vyhotovenie súdneho rozhodnutia.

Odvolanie žalobcov z 29. októbra 2008 proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 15 C 790/1994 z 11. augusta 2008 bolo doručené okresnému súdu 29. októbra 2008.

Odvolanie žalovanej v 3. rade (sťažovateľky) zo 7. novembra 2008 proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 15 C 790/1994 z 11. augusta 2008 bolo doručené okresnému súdu 10. novembra 2008.

Odvolanie mesta Košice zo 6. novembra 2008 proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 15 C 790/1994 z 11. augusta 2008 bolo doručené okresnému súdu 11. novembra 2008.

Okresný súd uzneseniami sp. zn. 15 C 790/1994 z 18. novembra 2008 uložil účastníkom konania povinnosť zaplatiť súdny poplatok a prípsmi ich vyzval na vyjadrenie k podaným odvolaniam a k nariadeniu pojednávania.

Uznesením sp. zn. 15 C 790/1994 z 24. novembra 2008 okresný súd pripojil k rozsudku okresného súdu sp. zn. 15 C 790/1994 z 11. augusta 2008 geometrický plán ako súčasť znaleckého posudku , znalca z odboru geodézie a kartografie, č. 15/2005 v znení doplnku č. 4 overeného správou katastra z 21. novembra 2007.

Vyjadrenie žalovanej v 3. rade (sťažovateľky) z 24. novembra 2008 na výzvu súdu bolo doručené okresnému súdu 26. novembra 2008.

Žalobcovia uhradili súdny poplatok za podanie odvolania 3. decembra 2008.

Žalovaná v 3. rade (sťažovateľka) uhradila súdny poplatok za odvolanie 9. decembra 2008.

Predloženie spisu s opravným prostriedkom, ktorý podali žalobcovia v 1. až 7. rade a žalovaní v 2. a 3. rade, krajskému súdu 19. januára 2009, konanie bolo vedené pod sp. zn. 3 Co 15/2009.

Krajský súd uznesením č. k. 3 Co 15/2009-316 z 25. júna 2010 zrušil rozsudok okresného súdu v spojení s uznesením č. k. 15 C 790/1994-279 z 24. novembra 2008 v jeho napadnutej časti, a to vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené, vo výrokoch, ktorými bola žaloba zamietnutá, a vo výrokoch o trovách konania, a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a odmietol odvolanie proti výroku o vylúčení časti nároku na finančnú náhradu za zriadenie vecného bremena na samostatné konanie. Uznesenie bolo okresnému súdu doručené 29. júla 2010.

Dňa 28. septembra 2011 bol spis pridelený na prerokovanie a rozhodnutie sudkyňi

Dňa 10. januára 2012 bol spis pridelený sudkyni

Okresný súd v apríli 2012 nariadil pojednávanie na 18. máj 2012.

Dňa 18. mája 2012 vyhlásil okresný súd na pojednávaní uznesenie o odročení pojednávania na neurčito.

Uznesením č. k. 15 C 790/1994-356 z 8. augusta 2012 spojil konanie vedené pod sp. zn. 15 C 790/1994 s vecou vedenou pod sp. zn. 15 C 258/1994 na spoločné konanie vedené pod sp. zn. 15 C 258/1994. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 11. septembra 2012.

Okresný súd svojím uznesením č. k. 15 C 258/1994-394 zo 4. decembra 2012 prerušil konanie vedené pod sp. zn. 15 C 258/1994 do právoplatného skončenia konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 35 C 164/2012.

Dňa 29. mája 2013 bol zo spisu sp. zn. 15 C 790/1994 vylúčený spis sp. zn. 23 C 33/2012.

Okresný súd svojím uznesením č. k. 15 C 258/1994-444 z 26. februára 2015 rozhodol o pokračovaní v konaní.

Dňa 2. decembra 2015 bol spis sp. zn. 15 C 790/1994 pridelený sudkyni

Okresný súd na pojednávaní 16. novembra 2015 vyhlásil uznesenie o odročení na neurčito na účely predloženia listín.

Okresnému súdu boli 26. januára 2016 predložené požadované listiny zo strany žalobcov.

Okresný súd svojím uznesením č. k. 15 C 258/94-567 z 26. apríla 2016 nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru geodézie a kartografie, odvetvia geodézie, kartografie a fotogrametrie , ktorý znalecký posudok podal okresnému súdu 15. októbra 2016.

Okresný súd svojím uznesením č. k. 15 C 258/94-700 z 10. mája 2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť 4. decembra 2017, vylúčil vec vedenú na okresnom súde pod sp. zn. 15 C 790/1994 na samostatné konanie.

Okresný súd svojím uznesením č. k. 15 C 258/1994-718 z 11. júla 2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť 28. septembra 2017, určil okruh žalobcov, s ktorými ako s právnymi nástupcami pôvodných žalobcov bude v predmetnej veci pokračovať v konaní.

Okresný súd nariadil pojednávanie na 9. máj 2018.

Uznesením č. k. 15 C 790/1994-393 z 28. marca 2018 okresný súd priznal odmenu za vypracovanie znaleckého posudku č. 7/2016

Dňa 12. apríla 2018 bol okresnému súdu doručený návrh žalobcov na rozšírenie strán sporu na strane žalovaného a vyjadrenie vo veci samej.

Okresný súd uznesením č. k. 15 C 790/1994-411 zo 4. mája 2018 rozhodol, aby do konania vstúpili ako žalovaná vo 4. rade _____, ako žalovaný v 5. rade _____, a ako žalovaná v 6. rade _____. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 1. júna 2018.

Okresný súd uznesením sp. zn. 19 Csp 22/2018 z 9. mája 2018 uložil povinnosť žalovaným vo 4., v 5. a v 6. rade, aby sa vyjadrili k žalobe doručenej súdu 2. decembra 2015 a označili, prípadne pripojili dôkazy.

III.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

7. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní „o zriadenie vecného bremena v prospech žalovaných“ vedenom pod sp. zn. 15 C 790/1994 (po spojení vecí aj pod sp. zn. 15 C 289/94) dochádza

k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

8. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

9. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95).

10. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

10.1 Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že zjavne neprimeraná dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od právnej alebo skutkovej zložitosti veci.

10.2 Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným priet'ahom.

10.3 Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní a predovšetkým poukazuje na to, že celkovú dĺžku predmetného konania v trvaní už 24 rokov bez právoplatného rozhodnutia vo veci samej možno už len na základe jeho posúdenia ako celku považovať za nezlučiteľnú s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne napr. II. ÚS 3/09, III. ÚS 170/2010, III. ÚS 21/2014). Ústavný súd už navyše v predmetnej veci svojimi nálezmi (vo vzťahu k iným stranám/účastníkom konania) č. k. III. ÚS 325/08-24 z 20. januára 2009, sp. zn. IV. ÚS 303/2014 z 9. septembra 2014 a č. k. IV. ÚS 21/2018-29 z 22. marca 2018 vyslovil porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v napadnutom konaní a prikázal okresnému súdu konať v danej veci bez priet'ahov. Už len od uvedeného prvého rozhodnutia ústavného súdu uplynulo takmer 10 rokov, pričom okresný súd bol naďalej nečinný, resp. nekonal vo veci efektívne, čoho dôkazom sú aj ďalšie dva označené nálezy ústavného súdu.

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou tiež pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna (nesústredená) činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09).

Ústavný súd poukazuje iba na najvýraznejšie procesné pochybenia okresného súdu, ktoré spočívali najmä v tom, že napriek nálezu č. k. III. ÚS 325/08-24 z 20. januára 2009 bol okresný súd vo veci napríklad v období od júla 2010 do apríla 2012 bez akýchkoľvek dôvodov dlhodobo nečinný (takmer dva roky) a ani neskôr nekonal vo veci sústredene, jeho meritórne rozhodnutie muselo byť zrušené krajským súdom, teda jeho úkony sa v mnohom javia ako alibistické, pričom takýto nepochopiteľne dlhodobý postup súdu svojimi dôsledkami už nadobúda charakter odopretia spravodlivosti (*denegatio iustitiae*).

Ústavný súd konštatuje, že takmer 10 rokov trvajúce konanie už po vyslovení porušenia čl. 48 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v napadnutom konaní je aj v kontexte

24 rokov trvania predmetného konania ničím neospravedlniteľné, pretože ani po rozhodnutí ústavného súdu č. k. III. ÚS 325/08-24 z 20. januára 2009 okresný súd opakovane nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka ako odporkyňa v predmetnej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). Uvedené obdobie nečinnosti a neefektívnej činnosti okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné prietahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné, pretože k uvedenej nečinnosti, a teda k prietahom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania sťažovateľky, ale predovšetkým v dôsledku nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti okresného súdu.

Ústavný súd pritom už opakovane uviedol, že ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým všeobecné súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných prietahov.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

11. Vzhľadom na to, že ústavný súd už svojimi nálezmi v minulosti prikázal okresnému súdu konať v danej veci bez zbytočných prietahov, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto o návrhu sťažovateľky, aby prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto nálezu.

12. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka požadovala priznať finančné zadosťučinenie v sume 8 000 € „s prihliadnutím na to, že to bol práve okresný súd, orgán, ktorého úlohou je ochrana zákonnosti a zmyslom činnosti ktorého je postupovať v súdnom konaní tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná, je dôsledok - pocit márnosti snahy dovolať sa spravodlivosti, ktorý sťažovateľka nezvratne nadobudla, neospravedlniteľný“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre s'ťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv s'ťažovateľky, najmä aj na povahu veci, považuje za primerané v sume 3 500 €. Ústavný súd pritom osobitne prihliadol aj na to, že vo vzťahu k napadnutému konaniu už opakovane vyslovil porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, prikázal vo veci konať bez priet'ahov. Napriek tomu okresný súd nekoná vo veci s osobitnou starostlivosťou. Ústavný súd samozrejme prihliadol aj na to, že s'ťažovateľka sa stala účastníčkou (stranou) konania 28. júla 2004.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť s'ťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

13. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

S'ťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie s'ťažnosti z 2. januára 2018 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 23. apríla 2018). Za tri úkony vykonané v roku 2018 patrí odmena v sume trikrát po 153,50 € a režijný paušál v sume trikrát po 9,21 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia pre s'ťažovateľku predstavujú sumu 488,14 €; pričom k tejto sume bola pripočítaná 20 % DPH, teda suma 97,62 €. Trovy právneho zastúpenia s'ťažovateľky predstavujú celkove sumu 585,75 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o sťažovateľkou uplatnených trovách konania rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

14. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. októbra 2018